

08.09.2020

Asia/3

§ 33

Esiopetuksen oppilaaksiottamisen perusteet 1.1.2021 alkaen

HEL 2020-006016 T 12 00 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti, että esiopetuksen oppilaaksiotto kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa muutetaan ja toteutetaan 1.1.2021 alkaen osoittamalla lapselle esiopetuspaikka esiopetukseen hakemisen sijaan. Hakeminen on edelleen mahdollista, mikäli huoltaja ei ota vastaan lapselle osoitettua paikkaa tai lapsi ei ole ollut kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ennen esiopetuksen alkua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti, että 1.1.2021 alkaen noudatetaan seuraavia esiopetuksen oppilaaksiottamisen perusteita:

1. Esiopetuspaikka osoitetaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle omalta esiopetuksen oppilaaksiottoalueelta huomioiden lapsen opinpolun jatkumo esiopetuksesta kouluun. Koulun kanssa tehdään yhteistyötä esiopetusvuoden aikana. Lapselle osoitetaan esiopetuspaikka siten, että esiopetusmatka on lapselle mahdollisimman lyhyt ja turvallinen.
2. Mikäli huoltaja ei ota vastaan lapselle osoitettua esiopetuspaikkaa, osoitettu paikka raukeaa ja huoltajan tulee hakea toivomaansa paikkaa esiopetuksen hakuaikana. Jos lapsi ei ole ollut kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ennen esiopetusta, huoltajan tulee niin ikään hakea esiopetuspaikkaa. Huolta voi esittää hakemuksessa yhdestä kahteen hakutoivetta.
3. Mikäli hakijoita on enemmän kuin esiopetuksen järjestämisspaikassa on vapaita paikkoja, huomioidaan ensin lapsen opinpolun jatkuvuus esiopetuksesta perusopetukseen (lapsen kotiosoitteen mukaiseen lähikouluun). Tarvittaessa käytetään lisäksi arvontaa, jos hakijoita on enemmän kuin esiopetuksen järjestämisspaikassa on tilaa ja hakijat ovat opinpolun suhteen tasavertaisessa asemassa. Arvonnassa ilman paikkaa jääneille lapsille osoitetaan esiopetuspaikka omalta esiopetuksen oppilaaksiottoalueelta.

Mikäli esiopetusta järjestävässä toimipaikassa on oman esiopetuksen oppilaaksiottoalueen lasten jälkeen tilaa, voidaan vapaille paikoille si-

08.09.2020

joittaa lapsi toissijaisen oppilaaksioton periaatteella edellyttäen, ettei toimipaikkaan synny tämän vuoksi uutta ryhmää.

Toisen pääkaupunkiseudun kunnan lapsi voidaan ottaa esiopetukseen, mikäli helsinkiläisten lasten jälkeen ryhmään jää vapaita paikkoja ja mikäli vieraskuntalaisen lapsen oppilaaksi ottaminen ei edellytä uuden ryhmän perustamista.

Lapsen esiopetus voidaan järjestää integroidussa erityisryhmässä, monivammaisten lasten erityisryhmässä tai muussa lapsiryhmässä, mikäli lapsen tuen tarve sitä edellyttää. Päätös esiopetuksen erityisestä tuesta voidaan tehdä sen jälkeen, kun lapselle on tehty päätös esiopetuspaikasta.

Yksityisen palveluntarjoajan esiopetukseen haetaan palveluntarjoajan hakukäytäntöjen mukaisesti.

Esiopetuksen oppilaaksioton perusteet koskevat sekä suomen- että ruotsinkielistä esiopetusta. Ruotsinkielisen esiopetuksen osalta oppilaaksioton perusteet päätetään kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisessä jaostossa.

Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti kumota varhaiskasvatuslautakunnan 22.11.2016 (§ 133) tekemän päätöksen esiopetukseen ottamisen perusteista.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Henrietta Suomalainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Esiopetuksen oppilaaksiottoalueet ja yhteistyökoulut 2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Esiopetuksen järjestämiseen liittyvät velvoitteet

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Jos esiopetusta järjestetään päiväkodissa, esiopetuksessa sovelletaan lisäksi varhaiskasvatuslain (540/2018) asetuksia.

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetuksen sen alueella asuville lapsille. Lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Kunta voi järjestää palvelun itse, yhdessä muiden kuntien kanssa, hankkia sen perusopetuksen järjestäjältä tai yksityinen palvelun tuottaja voi tarjota palvelun kunnalle. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta erikseen sekä suomen- että ruotsinkielisille asukkaille. (Perusopetuslaki 4 §). Esiopetuksen laajuus on vähintään 700 tuntia. Tämä tarkoittaa keskimäärin neljää tuntia päivässä, kuitenkin enintään viisi tuntia päivittäin. (Perusopetusasetus 3-4 §).

Helsingissä esiopetusta järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa, koulujen yhteydessä ja yksityisen palvelun tarjoajan järjestämänä. Esiopetusta järjestetään suomen- ja ruotsinkielisenä.

Esiopetuspaikan osoittamiseen ja hakemiseen liittyvät velvoitteet

Lapselle tulee osoittaa esiopetuspaikka esiopetuksen järjestämispai- kasta. Esiopetuksen järjestämispai- kasta tulee sijaita turvallisen ja lyhyen matkan päässä lapsen kotoa. Mikäli esiopetusta saavan lapsen matka kotoa esiopetukseen on viittä kilometriä pidempi, lapsella on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa esiopetukseen ja esiopetuksesta koti- in tai lapsen kuljettamista varten myönnetään riittävä avustus. Sama oikeus lapsella on silloin, jos matka ikä ja muut olosuhteet huomioiden muodostuu lapselle liian vaaralliseksi. (Perusopetuslaki 32 §.)

Esiopetuksen järjestämispai- kkojen määrittelyssä tulee huomioida, että esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Lapsella on mahdollisuus jatkaa samassa ryhmässä esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen varsinaisen päivittäisen esiopetusajan päättymisen jälkeen.

Hallintosäännön 15 luku 2 § 1.mom. 1-kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan jaostojen tehtävänä on päättää oman kieliryh- mänsä osalta esiopetuksen järjestämispai- koista. Varhaiskasvatusa- lueilla tarkistetaan syksyisin seuraavan toimintavuoden esiopetuksen järjestämispai- kkojen määrä käyttäen hyväksi tietoa alueella asuvien esiopetusikäisten lasten määristä.

Esiopetukseen tulee hakea ennen esiopetuksen alkamista opetuksen järjestäjän edellyttämällä tavalla. Opetuksen järjestäjän tulee etukäteen

ilmoittaa esiopetuksen järjestämispaikat, opetuksen alkamis- ja päätymisajankohdat sekä siitä, miten esiopetukseen haetaan. Lapsen asuinpaikan, huoltajan työ- tai opiskelutilanteen tai muun erityisen syyn vuoksi voi esiopetuspaikkaa hakea myös kunnan ilmoittamaa ajankohdtaa myöhemmin. (Perusopetusasetus 23 §.)

Helsingissä valtaosa viisivuotiaista on kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ennen esiopetusvuoden alkua. 31.12.2019 viisivuotiaista 82 prosenttia osallistui kunnalliseen suomenkieliseen varhaiskasvatukseen joko päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Suuri osa näistä lapsista jatkaa varhaiskasvatuksesta kunnalliseen esiopetukseen.

Muutos esiopetuspaikan hakemisesta esiopetuspaikan osoittamiseen

Helsingissä on toteutettu proaktiivinen esiopetuspaikan tarjoamisen kokeilu tavoitteena helpottaa esiopetukseen hakeutumista. Huoltajan ei ole tarvinnut täyttää erillistä hakemusta esiopetukseen. Kokeilu toteutettiin toimintavuonna 2019-2020, ja sitä laajennetaan koskemaan koko kaupungin kunnallista esiopetusta toimintavuonna 2020-2021. Lisäksi esiopetuksen hakeutumisen prosessia on kevään 2020 aikana kehitetty lean-hankkeessa.

Proaktiivisen esiopetuspaikan tarjoamisen kokeilun ja lean-hankkeen tulosten perusteella esitetään siirtymistä esiopetuspaikan osoittamiseen ensisijaisena toimintamallina hakemusten täyttämisen sijaan. Toimintamallilla prosessista tulee sujuvampi erityisesti asiakkaan näkökulmasta. Toimintamalli tukee lisäksi lapsen opinpolun jatkumon toteutumista esiopetuksesta kouluun.

Esiopetuksen oppilaaksiottoalueet

Helsinki on jaettu suomenkielisen esiopetuksen osalta 41 esiopetuksen oppilaaksiottoalueeseen. Esiopetuksen oppilaaksiottoalueet ovat laajempia kuin perusopetuksen oppilaaksiottoalueet. Esiopetuksen oppilaaksiottoalueella voi olla yksi tai useampia kouluja. Koulut ja esiopetusta järjestävät toimipaikat tekevät yhteistyötä, ja lapsille suunnitellaan jatkumo esiopetuksesta kotiosoitteen mukaiseen lähikouluun.

Opinpolun jatkumo

Esiopetus, sitä täydentävä varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden, opinpolun. Laadukkaan kokonaisuuden lähtökohtana ovat lapsen tarpeet sekä opettajien ja muun henkilöstön tietämys opinpolun eri vaiheista, niiden tavoitteista ja käytännöistä. Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä lapsen opinpolun kaikissa vaiheissa.

Helsingissä ehyttä opinpolkua kehitetään aktiivisesti eri oppiasteiden välillä. Opinpolun jatkuminen esiopetuksesta perusopetukseen tulee turvata osoittamalla lapselle esiopetuspaikka siten, että yhteistyötä lapsen tulevan lähikoulun kanssa tehdään jo esiopetusvuonna.

Esiopetusta kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti. Lapselle osoitetaan esiopetuspaikka siten, että se tukee hänen opinpolkuaan. Lapsen tarvitsema tuki järjestetään mahdollisuuksien mukaan siihen esiopetusta järjestävään toimipaikkaan, josta lapselle on osoitettu esiopetuspaikka. Poikkeuksen tähän tekevät integroidut tai monivammaisten lasten erityisryhmät tai muut lapsiryhmät, joissa lapsen tuen kannalta on perusteltua järjestää lapselle esiopetusta. Muita lapsiryhmiä ovat esimerkiksi ryhmät, joissa on pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen saaneita lapsia.

Lapsivaikutukset

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapselle perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen oppilaaksioton toteutuksessa esitetyllä tavalla varmistetaan lapsen opinpolun jatkumo ja hyvä esiopetuksesta kouluun jatkaminen. Lapsen kasvun ja oppimisen kannalta on merkityksellistä, että lapsi saa esiopetusvuonna monipuolisia oppimisen kokemuksia, jotka vahvistavat hänen käsitystään itsestään oppijana ja antavat valmiuksia kouluun. Lapsi saa esiopetuksesta kokemuksia ryhmään kuulumisesta ja merkityksellisten kaverisuhteiden muodostamisesta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Henrietta Suomalainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Esiopetuksen oppilaaksiottoalueet ja yhteistyökoulut 2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta